

Stillehavet. Lørdag: Sjefen for den amerikanske stillehavsflåten melder at en styrke på 700 japanere som forsøkte å angripe de amerikanske stillingene i Tulagiområdet, er utslettet. Det blev tatt 30 fanger. Amerikanske commandostyrker har foretatt et angrep mot Gilbertøyene. Toktets nestkommanderende var president Roosevelts eldste sønn, James. Et fiendtlig skip blev senket, radionlegg og lager ødelagt og 80 japanere falt for de amerikanske styrkers trakk sig tilbake.

Urolighetene i India er nu blitt lokalisert.

Søndag, Mandag: En stor styrke japanske fly har rettet angrep mot Port Darwin, men de amerikanske jagerne som forsvarte byen, greide jobben flott, og rev angrepet fullstendig opp. Det meldes fra Salomonøyene at amerikanerne fremdeles konsoliderer sine stillinger. Det har vært endel luftvirksomhet. . . . Kineserne presser fremdeles japanerne tilbake i Kiangsiprovinserne. Japanerne er drevet over elva Kan og kineserne har erobret et par byer. Amerikanske fly deltar.

Middelhavet. Lørdag: Den italienske overkommando har sendt ut en advarsel til de italienske troppene i Hellas. Det advares her mot "greske organisasjoner som ikke bare er vel bevapnet og angriper enkelte vaktposter, men også går til angrep på hele garnisoner og overlegne styrker". Det er kommet flere tyske tropper til Hellas. Fra fronten i Egypt blir det meldt en fortsatt luftvirksomhet.

Søndag, Mandag: Det har vært betraktelig luftvirksomhet i Nordafrika, og endel luftkamper er utkjempet uten resultat. Tunge britiske fly har rettet angrep mot Tobruk. Et fiendtlig troppfly med full last er skutt ned. En britisk undervannsbåt har senket et middelstort tysk forsyningskip ved direkte torpedotreff.

Nordtjenn. Mandag: En britisk ubåt har angrepet en tysk konvoi i norske farvann. Lederskipet blev truffet og antagelig senket.

Brasil. Lørdag: I et opprop til hæren heter det: Senkningen av våre skip er en avskyelig gjerning utført med kald blod. Senere meldes det at Brasil har erklært at det består krigstilstand mellom Brasil og aksensaktene.

Mandag: I løpet av siste 25 timer har brasilianske patruljeskip senket 3 fiendtlige ubåter. I Rio har politiet revet opp en tysk spionorganisasjon av store dimensjoner.

Amerika. Det blir nå i Amerika satt opp lister over de tyskere som begår forbrytelser i de okkuperte landene i Europa.

Norge. En kan ikke lenger regne med den faste ene prosenten nazister i Norge. Splittelsen mellom de forskjellige grupper nazister har ført til sterkt frafall innen N.S.

Storbritania. Admiralitetet melder at 14 danske fiskeskøyter nå er påtruffet i forbudt farvann og ført til britisk farvann av lette britiske sjøstridskrefter. Admiralitetet henstiller til uvekkende om å holde sig vekk fra forbudte farvann.

Eksplosjonen i Oslo. Etter eksplosjonen i statspolitets gård i Oslo forleden der 1 nazist blev drept, blev det foretatt en rekke arrestasjoner. 2 av arrestantene som alle selvsagt var "kommunister", har senere stukket av. En større belønning skal være utlovet for å gripe den igjen.

101
302
Årgang 2.

Frontmeldingene 5. sept.

Østfronten.

Det raser fremdeles voldsomme slag utenfor Stalingrad. Russerne gjør like forbitret motstand som før, men de siste meldingene gir ut på at det er lykkes tyskerne å trenge lenger frem. Von Bock har slost med sine folk i den grad at han ikke kan vente lenger med å fore frem hovedangrepet da hans resurser svekkes etter som tiden går. Det er fort frem nye tyske panser kiler i retning av byen. Ved Novorosijsk utkjemper russiske sjø-, land- og luftstridskrefter en forbitret kamp. Tyskerne har forsynt landsette tropper fra fartøyer. Flere av disse er ødelagt av russerne. Det kjempes kraftig på begge kanter av Kaukasusfronten. Kampen om Grosny oljeområde er begynt for alvor. I området ved Rafjev er en stor rumensk styrke omringet og tvunget til retrett. I Leningradområdet har russerne vunnet terreng. I Østersjøen har russerne senket 4 tyske transportskip og 2 destroyere.

Middelhavet. Dagens kommunikasjon om kampene i Egypt forteller at Rommel har trukket sig tilbake til de befestede stillingene som han begynte sin offensiv fra for en uke siden. Torsdag blev en fiendtlig destroyer og 2 andre fartøyer skutt i brand og antagelig senket nord for Tobruk.

Stillehavet. På Salomonøyene fortsetter de amerikanske styrkene å utvide sine stillinger. I Kina nå japanerne kjempe desperat for å holde flyplassen ved Kinwah.

Luftkrigen. En stor styrke britiske fly angrep inatt Bremen. Idag var en sterk avdeling av jagerne over Frankrike. 8000 arbeidere fra krigsindustrien i Essen er sendt på 2 ukers ferie for å komme sig etter de britiske angrep. Det er kommet 6600 rekvalifiserter til Danzigområdet og 5000 til Polen. Det var inntatt adskillig kanonild over strødet ved Dover. Det britiske landværingsskyts svarte på tiltalen. Russiske bombefly har vært over Ungarn og Ostpreussen. Det er sluppet bomber over Budapest.

Særmelding. Tilslutt har vi en ganske særlig melding fra London: "Glithredet med sin snedekte topp."

Frontmeldingene 6. sept.

En appell fra statsministeren.

Statsminister Nygaardsvold retter en appell til det norske folk om å avholde sig fra uoverlagte enkeltaksjoner som ikke tjener noen hensikt, men bare fører til skjerpet terror.

Østfronten. Tyskerne kaster alt de har inn i slaget om Stalingrad, men det er ikke noe tegn på at den russiske motstanden avtar. Tyskerne har nu kastet inn minst 50 divisjoner, 2000 tanks og masser av fly. Moskva "sonvest for byen er våre trepper i uavlatelig kamp. Stillingen er mer alvorlig. Fienden forsøker å utvide sine kiler mot byen. Nordvest for Stalingrad er fiendtlige angrep slått tilbake." Russerne yter kraftig motstand inntil det tyske angrepet på Novorosijsk. I Kaukasus holder russerne stand mot det tyske fremstøtet mot Grosny oljeområde. På midtfronten fortsetter den russiske offensiven, og flere tettbyggede strøk til er gjenerobret.

Middelhavet. Det britiske presset fortsetter på fronten i Egypt, og fienden har trukket sig lenger tilbake. Rommel er påny tilbake vest for sine minefelter ler han brøt gjennom for en uke siden. Tross alle anstrengelser greide han ikke på noe punkt å trenge gjennom våre hovedforsvarslinjer. Det britiske flyvåpen har rettet angrep mot Tobruk og andre mål. Det er nå på det rene at det fra Rommels side ikke dreide sig om noen oppklaringsgjerning i stor stil under det siste angrepet, men at det kort og godt var et storstilte forsøk på å bryte gjennom og storme Egypt. Italienske tropper har foretatt et veldig kommandotokt. 14 italienske soldat er blev landsatt bak de britiske linjer. De blev arrestert av det britiske politi uten at noe skudd blev loaset.

TAKK, TERBOVEN.

Luftkrøgen. Britiske fly angrep idag dekkene i Le Havre og jernbanetomten i Rouen. I angrepet på Bremen forrige natt blev det sluppet 1800 bomber med en hastighet av 1 pr. sekund. Det brenner ennå mange steder i byen ennå idag.

Stillehavet. De allierte angriper japanerne i Kokodaområdet på New Guinea. Byen Tungiang 50 km. nord for Kinwablir nu angrepet av kineserne. Stillingsen blir stadig bedre for de allierte i Stillehavsområdet. De er nu overalt på offensiven.

Tvangsutskrivinger. Den luxemburgske regjering har protestert mot den tyske tvangsutskrivning av landets ungdom til krigstjeneste. Den britiske utenriksminister Eden har sluttet sig til denne protest.

Serber i Norge. For en tid siden kom endel serbiske krigsfanger til Narvikområdet. Fangene, som er i alderen fra 12 år og oppover, blir behandlet med utsøkt preussisk råhet. Det brøt flekktyfus ut blandt fangene. Tyskerne var re de før smitte på en av sine forlegninger i nærheten, og den 17 juli ble alle serberne som var smittet av flekktyfusen, bort imot leo ialt, skutt. Likene og barakkene blev brødt. Nordmenn kunne høre skuddene og skrikene fra de ulykkelige.

I Storbritania er det opprettet et fond på £ 1 mill. til gjenreisningen av landsbyen Lidize som blev jevnet med jorden av tyskerne som hevn for Høyrdr Krigskorsset med sverd er tildelt 5 norske offiserer for spesiell utmerkelse i kamp med sine fartøyer.

Kirkestriden. Det har vært endelbrevveksling mellom Den Midlertidige Kirkeledelse og Departementet. Forhandlingene strandet på Kirkens avslag av kravet om å undertegne et skriv som departementet satte opp som forhandlingsgrunnlag.

Frontmeldingene den 8. sept.

Østfronten.

Russene holder stand mot det tyske fremstøtet mot Stalingrad. Russene har bedret sine stillinger nordvest for byen, og tyskers intensse angrep sørvest for byen er også blitt holdt. Det utkjemper voldsomme slag på Østfrontens og i områdene ved Veresodsk og Mostesk. Tyskerne har satt inn 1500 stupbombe- og andre fly i konsentrert angrep mot Stalingrad. Den tyske påstanden om å ha erobret Novoresijsk er ikke blitt bekreftet. I fremstøtet mot Grosny har tyskerne ikke hatt fremgang. I Rsjew- og Brjanskområdene fortsetter de russiske angrepene. Tyske fly har forsøkt å angripe Moskva, men de blev møtt av russiske jager og jaget vekk alt over forstedene. 11 tyske fly gikk ned. Russene har senket en tysk 8000-tonner i Østersjøen.

Luftkrigen. Britiske bombefly rettet inatt et kraftig angrep mot innlands- havnen Duisburg som er verdens største. Andre mål i Ruhr blev også angrepet. Det brøt ut store brander overalt. 9 britiske fly savnes. Britiske fly var i dagslys igår over Frankrike og angrep mål i Boulogne og St. Omer. 3 avdelinger amerikanske flyvende festninger utmøkket sig, likeledes en rekke kanadiske fly som deltok. 1 flyvende festning og 1 annet fly savnes. Også i dagslys idag har amerikanske flyvende festninger vært i aksjon over Frankrike. Det foreligger meldinger fra Ankara om virkningen av det russiske angrep mot Budapest nylig. Det blev gjort betydelig skade, særlig på en våpenfabrikk i utkanten av byen. Angrepet kom helt overraskende, for luftvernet trådte ikke i kraft for lenge etterat angriperne var over byen.

Middelhavet. Fra fronten i Egypt meldes det om patruljevikrsonhet i nord. I spravsnittet vanskeliggjør våre tropper fiendens retrett vestover, Vest for våre minofelter. I de siste par ukene har britiske ubåter hatt mange effre blandt aksens middelhavsfarere. 5 store og 2 middelstore akseskiper er senket. 2 middelstore og 1 lite skadet.

Dødsdommene. Martyrene på hjemmefronten blir dømt til døden før å sette skrekk i folket. Referatene var sikkert forfalsket. Ujæringsmennene vil imidlertid ikke slippe sin straff.

Hirden. Av sine hele 15 mann i Horten har hirden avgitt 2 sinnssyke til de norske legion. Denne ene hadde bak sig 3 måneders opphold på sinnssykeasyl. De norske SS-menn i Helnestrand er blitt tatt i ed, karakteristisk nok en ed til Adolf Hitler.

Sovjet-Paradisot. Utstillingen i Oslo blev åpnet idag av en tysker og overlatt quisling først med sang, først Deutschland, Deutschland, derpå Herst Wessel og så Ja vi elsker. Dette er andre ord samme rangorden som blev benyttet under statsakten på Akershus.

Det er ingen mann den norske pressen idag står nær i hjeld til enn Josef Terboven. En kan nok si at en mann som quisling har gjort en uvurderlig innsats ved å sveise hjemmefronten sammen til en ubrytelig enhet mot herrefolket, og at også pressen har mye å takke ham for. Det er likevel ikke an å se bort fra at det var Josef Terboven som skapte grunnlaget for den norske pressen under okkupasjonen.

Det er den 18. september 1941 som er den viktigste merkedagen for denne pressen. Hjemmefronten hadde nok hatt sine organer før også, men de hadde ikke stor betydning. Som nyhetsformidlere var de for små til å ha opp konkurransen med littets 500 000 radioapparater. Iven den 18. 42 sanlet det norske folk sig om mottakerne for å høre siste nytt fra frontene ute og hjemme. Vi var passive, bare lyttet. De der ute fortalte om det de foretok sig for å vinne Norge igjen, og de kunne ofte også fortelle oss nyheter om andres arbeid her hjemme, nyheter som det kanskje ville ta oss uker å få ellers. Men selv om det var den der ute som talte, så svarte vi i tankene. Det gikk som bolger gjennom eteren, en strøm av gjensidig tillit.

Alle de mislykte aksjonene som våre hjemlige nazister siden har begått, viser best hvilken betydning sendingene fra London har hatt for den norske hjemmefrontens styrke og samhold.

Det er ikke å undres over at nazistenes orgrøt sig over dette faste holdepunktet som vi alltid hadde i propagandaens lunske uvar. Men så lenge vi beholdt våre mottakere, ville de ikke åpent innrømme hvilken betydning motstanderens propaganda virkelig hadde. De hadde jo sin egen uvisdommelig oppbyggede radiopropaganda som motgift. Det var først etter at de åpent hadde innrømmet denne propagandaens fallit og gitt den på båten, at nazi-pressen begynte å forkynne hvilken hatets kilde Lørdag-senderen var.

Det er heller ikke å undres over at det norske folket måtte kjenne det som et alvorlig tap at denne siste lovelige forbindelsen med den frie verden blev avbrutt. Men et folk som vil leve, lar sig ikke knekke og stenge vekk fra livet ved en simpel papirforordning. Det som ikke fikk foregå åpent, tok andre veier - i det skjulte. Nyhetene måtte fram. Det norske folket bragte kjennsgjerninger å bygge på i sin kamp.

Forbudet mot radioapparater blev nærmest hilst med glede av den som stalte med den frie pressen. Det var på forhånd klart at dette måtte bety et mektig oppsving. Det blev virkelig en rivende utvikling. De avisene som alt var i gang, kunne med en gang slå fast at interessen hos publikum var øket enormt. Til dette kom at det nå på mange måter blev greiere å skaffe stoff. Nyhetsstoffet, frontkommunikær og krigsoversikter, ting som folk knapt gikk se på tidligere, fordi de fikk det len i stuen under ettermiddagskaffen, det blev nå sjeldne og dyrebare ting. Det var ikke lengere noen vanskelighet med å fylle sidene med realiteter som uten videre fanget folkens interesse. Det blev en takknellig jobb å utgi frie aviser.

Men det var ikke noe sikker stilling. Det var heller ikke rettet, lokasjer der Gestapo kunne stikke en hånd inn. Ofte ble det nordmenn i fengsel - ett taler for friheten tapt. Men det kom nye til.

Vi kan se tilbake på et års utvikling for vårt organ. Fra en meget uprovosert beynphelse har vi nå nådd fram til en visstnok beskjedne, men likevel fast ramme. Og vi er bare en av de mange. Som led i rekken av så blader med nytt om vår kamp, har vi hatt et arbeidsår i bevisstheten om at vår beskjedne presse har tillit hos folket og at den derfor har større betydning for folkemeningen enn den pressen som ellers kaller sig "høil" norsk.

Merkedagen står i en personlighets tegn - Josef Terbovens. Det er denne mannen vi har å takke for at vi fikk arbeidsmuligheter. Vi har fått oppgaver som har virket samlande i en tidligere usøt grad. Vår sak er blitt styrket ved illegalitetens adelsmerke. Vi har sikket ut de feige. Vårt nyhetsapparat er etterhvert blitt grunnstammen i en fast sammensveiset hjemmefront som idag står ubeseiret. Dette kunne vi ikke oppnådd om vi var blitt behandlet med silkehansker.

Takk, Terboven, takk fordi De ikke tist oss ihjel.

SLAGET OM STORBRIANNIA.

Av dr. Arne Ordning.

Det var den 15. september 1940 at Tyskland tapte det store luftslaget om Storbritannia. Den dagen mistet de 185 fly mot 25 britiske. Denne dagen danner høydepunktet for slaget om Storbritannia, og er det første avgjørende vendepunktet i krigen.

Etter freden i Versailles var Tyskland sterkt interressert i nye våpen. Noen flite kunne de ikke bygge opp. Det blev for kostbart. De valgte derfor et sterkt luftvåpen. Dette luftvåpenet fikk sin illeprova i Spania. Felttogene i Norge var i første rekke en seir for det tyske luftvåpenet. Under krigen i Polen på virket de tyske flygerne krigen gannd i avgjørende grad ved å ødelegge styringene av de polske flyene på bakken forde kunne settes inn i storstilte angrep mot sivilbefolkningen f.eks. i Rotterdam. Under felttogene i Frankrike var tyskerne helt overlegne i luften. Det franske flyvåpen var svakt og de britiske flyene fikk vise hvad de kunne prestere, var under evakueringen av Dunkerque. De britiske jagerne avsto tyske angrep mot stup- og bombe-fly med store tap for fienden. Nå stod die Luftwaffe på høyde av sin makt.

Det er mange som har spurt hvorfor Hitler ikke angrep England umiddelbart etter seiren i Frankrike. Svaret er kanskje at han først måtte sikre s herredømmet i luften.

Slaget om Storbritannia begynte den 8. august 1940 og faller i fire avsnitt. Første fase var tiden 8.-18. august. Angrepene i denne tiden blev ansett som forspillet til en invasjon. Tyskerne mistet minst 697 fly. Disse ti første dagene blev avgjørende.

Annat avsnitt var fra 19. august til 5. september. I denne tiden kon-sentrerte tyskerne sig om angrep på flyplasser langs kysten. Men britene hadde lært at flyene ikke måtte klumpes sammen på flyplassene, men spres over store områder. Tyskernes tap i denne fasen av kampen var 562 fly mot 119 britiske.

Tredje fase av slaget var fra 6. september til 5. oktober. Tyskerne konsentrerte hele sin kraft om dag- og nattangrep mot London. Derved ville de tvinge verdensrikets hovedstad i kne, og samtidig tvinge engelskmennene til å sette inn alle sine reserver av fly.

Fjerde fase av slaget var fra 6.-31. oktober. I denne tiden foretok tyskerne bare nattbombing. Denne fasen av slaget fortsetter i virkeligheten med små avbrytelser hele vinteren. Ialt mistet tyskerne i tiden fra 8. august til 31. oktober 2.375 fly.

Hva var grunnen til at det tyske flyvåpen fikk sitt første nederlag over Storbritannia i september?

Det tyske flyvåpen hadde sin særlige avdeling i die Wehrmacht med egen ledelse under Göring. Men luftvåpenet blev likevel ansett som bare et hjelpe-middel for hæren under kampene på bakken. Det var derfor ikke et brud på i kampen mot et dominerende flyvåpen. Det var i antallet på fly, og styrke i en del tilfelle kvalitet. En regner med at de tyske flyene angrep Storbritannia i forholdet 4:1 i forhold til forsvarene. Men de tyske flyene var svært sårbare og dårlig vopnet. Bomberene gjorde forholdsvis stor fart, men blev innhentet av de britiske jagerne. De tyske jagerne var for dårlig vopnet og kunne ikke holde mål med de britiske Spitfire- og Hurricane-fly.

I Storbritannia har flyvåpenet stått i samme forhold til marinen som i Tyskland stod det til hæren. Det blev tilslidensatt og bevilgningene gikk heller til marinen enn til flyvåpenet. Men det samlet sig en flokk av entusias-tisk ungdom om flyvåpenet. De gikk inn for sin oppgave med begeistring. Kvaliteten blev holdt på toppen, og britene blir regnet for verdens beste flyvere.

Svakheten ved det britiske flyvåpen har vært at flyene har måttet spres over alle de mange krigsfrontene. Titens store diskusjonstema er den "strategiske bombing." Det er mange som mener at denne ikke kan avgjøre krigen. Til dette svarer sjefen for bombekommandoen, luftmarskalk Harris, at det kan man ikke vite for det er forsøkt. Selv om det ikke lykkes for tyskerne, er det ingenting i veien for at krigen kan avgjøres ved bombing når en setter inn tilstrekkelige store styrker, la oss si ti ganger så mange fly eller mer.

Nå, om det ikke er noen som mener at bombing i seg vil avgjøre krigen alone, så er det klart at den vil spille en avgjørende rolle. Bombe-fly-kommandoer blir sterkere og sterkere. Stemningen mellom bombe-flygerne er like hoy idag som mellom jagerflygerne i 1940.

Men det gamle kapløpet mellom angreps- og forsvarsvåpen fortsetter. Tyskerne har fått en meget god jager i sin Focke-Wulf 109. De holder imidlertid i Storbritannia stor tillit til at en skal se dem på den tekniske overlegenhets.

...- vvvv ...-

FRONTMELDINGENE DEN 15.9.1942.

Luftkrigen.

Britiske bombe-fly foretok inatt et meget kraftig angrep mot Wilhelmshafen. Det utbrøt mange brander, særlig i dokkeområdene. Det var det 68. angrepet mot Wilhelmshafen. 2 britiske fly saas. Rekognosering viser at det onnu raser store brander i Bremen, 1 dog etter angrepet. Tyskerne feirer 2-års-dagen for slaget om Storbritannia uten å sende ett eneste fly til angrep på landet. Den amerikanske generalen Arnold: "Denne seiren tok for alltid fra tyskerne håpet om verdensherredømmet." Pressen minner om Churchills ord i sin redegjørelse for slaget i Underhuset: "Aldri har så mange vært i så stor jeid til så få." (Om jagerflygerne) Det var Tysklands mål å gjennomføre invasjonen i England. For dette kunne gjøres var det absolutt nødvendig å lamme det britiske luftvåpens jagerstyrking.

Samtidig med det britiske angrepet på Bremen igjennomførte tyske fly Konigsberg, Bucurest og Pluesti.

Østfronten. Nye tyske angrep er slått tilbake vest for Stalingrad. Tyskerne har hatt endel framgang sør for byen. Tysker reserver blir bragt fram fra andre fronter. Kampene om Stalingrad er nå på 7. uke. Frontale angrep har vart i 14 dager, og det er 2 uker siden tyskerne sa at de ville ta byen innen 48 timer. Sør for Voronesj er ungarske tropper påført svare tap i kampene ved Don. Det er ikke på noe punkt lykket tyskerne å overskride Don på sterkninger fra Voronesj til Boyningen vest for Stalingrad. F.B.G.s korrespondent skriver om slaget om Stalingrad at de siste ukene har vært avgjørende. "Det som for 3 uker siden ville vært en avgjørende seir; vil nå bare være avverget nederlag." ... På Terekfronten har tyske tanks trenet inn i en landsby. På midt-fronten har general Jukow erobret en landsby. 4000 tyskere falt. I Lenangrad-området har russerne erobret en stilling til. 600 tyskere blev drept.

Middelhavet. Britiske sjø- og luftstridskrefter har fortatt et angrep mot Tobruk. Styrkens har trukket sig tilbake etter å ha påført fienden tap og skade. F.B.G.s korrespondent skriver at angrepet på Tobruk viser hvem som behersker sjøen i dette farvannet. "Det er et angrep som usikkerheten er ut av stand til å kopiere." Britiske fly har angrepet mål i El Daba, Bengazi og andre steder.

Stillehavet. Det japanske framstøtet i Ocean Stanleyfjellene blir holdt for 5. dagen på rad. 2 japanske lasteskip er angrepet mellom Ny Guinea og Timor. Det er tegn som tyder på at japanerne forbereder et nytt angrep på Salomon-øyene. 30 km. sørvest for Kinwah har kineserne erobret en by og står nå i fot med å omringe Nanghai.

Forræderens legion. Det er lykket for endel hirdgutter som var utskrevet til tysk krigstjeneste, å romme. De forteller bl.a. at det til å begynne med kom 900 nordmenn til den finske fronten, men at det etter noen måneder bare var 340 av dem igjen. Nordmennene blev dårlig behandlet av tyskerne og åpent be-begnet som "bunnfall av norsk ungdom."

...- v v v ...-

Østfronten.

Stalingrad holder ut, men stillingen er fremdeles alvorlig. Tyskerne har satt inn svære luft og landstyrker. I sørvest er de fiendtlige angrepene stoppet, men v. Bock har hatt litt fremgang vest for byen, der han angriper med svære styrker. 35 fiendtlige fly blev skutt ned i luft og forgjrs. Tyskerne har mistet 870 fly på 2 dager i dette avsnittet.

I Vestkavkasus, sørvest for N. Voronezj har russiske marineavdelinger utryddet en tysk bataljon. Tyskerne har mistet forsterkede de tyske troppene ved Voronezj som har fått slik hard nedfart ved de russiske angrepene.

I Sentralfronten rykker tyske styrker frem i Sinjavoavsnittet og er nå kommet så langt som til de tyske fly.

I Østfronten er det stort slag i gang på Salomonøyene etter at de japanske styrkene har fått forsterkninger. Japannerne har gjort landgang i nærhet på Guadalcanar. Amerikanerne har påført dem store tap både til lands og til sjøs, og 24 japanske fly er skutt ned etter 4 dagers kamper.

De allierte stillingene i Owen Stanly fjellene holder. Det meldes offisielt fra Washington at hangarskipet Yorktown sank den 30. juni etter slaget ved Midway. Denne meldingen blev holdt igjen, da det pågikk viktige operasjoner i de sørlige Stillehavsområder. Som kjent mistet japanerne i dette slaget 4 hangarskip og 2 store kryssere.

Madagaskar.

Vichys generalguvernør på Madagaskar har bestemt våpenstillstand etter at de allierte styrkene hadde gjort stor fremgang i særlig på vestkysten.

Middelhavet.

Dagens kommunique fra Cairo melder at britiske ingeniørtropper har vært i kamp langs hele fronten.

Dagens kommunique fra Luftfartsministeriet melder: Britiske bombefly angrep innatt dokker, havneanlegg og andre mål i Cherbourg. Det er også foretatt andre lag- og nattangrep mot mål i Frankrike.

Under tilsammen 3 toktet mot Duisburg blev det sluppet ned 1000 tonn brandbomber. Hovedmålet var her de store våpenfabrikkene. Ved angrepene på Düsseldorf blev de store pølseverkerne ødelagt. Under 2 angrep mot Hamburg blev de lagerhus ødelagt eller alvorlig skadet.

Slaget om Storbritania.

Sjefen for flyvåpenets fellekommando, admiral Riser-Larsen, har rettet en hilsen til sjefen for det britiske flyvåpen: "På årsdagen for det slaget der det britiske flyvåpenet brakk ryggen på tyskerne, sender vi dere våre beste lykønskninger"

Rikstinget.

Nasjonal Samling har nu under overveielse å oppsi eller utsette "Rikstinget" som var bestemt til den 25. september. Det såkalte arbeidsansamband var utsett til å la seg erstatte av arbeidssamband i dette "Rikstinget". Da Lannelsen av dette samband strådet av arbeidssamband, blir det en av hovedgrunnene til at tanken om "Rikstinget" er mislykket. Alle forsøkene på å danne nazistiske næringsgrupper som grunnlag for "Rikstinget" har bare ført til økt motstand mot nazismen. Det er derfor som følge av en lang utvikling, resultatet av en lang og seig kamp, at "Rikstinget" stanket nå viser sig som det den er - quislingsadannet uten realiteter bak. De frie organisasjoner var til for quisling og hans sjong, og de vil også overleve ham.

...- V V V ...-

I alle land hvor de nazistiske våpen seirer, oppstår det konflikt mellom staten og kirken. Den totalitære stat nå komme i konflikt med kristenismen, for også denne er totalitar. Nu som den norske kirke står mitt oppe i sin kamp, kan det være av interesse å sammenligne med lignende konflikter i andre land. Vi tar frem det klassiske forbilledet, Kirkekampen i Tyskland.

Den kjente danske professor Fr. Torn har skildret denne kamp i en bok som kom ut i 1939. Alle som kan få tak i boken, må lese den. Vi må huske på at man nettopp i det land som undertrykker oss, har høyaktige samas kirkelige tilstander. Jeg taler med vilje i presens. For den tyske kirkekamp er ikke avviket. Tvert imot, det kristne i Tyskland er så underkuttet at nesten intet siver ut om det som foregår der. Bekjennelsekirkens ledere sitter fengslet, spioner lytter på prestens preken, og kirken er fremdeles en stridende kirke.

Dramatisk begynner boken med disse linjer: "Til stortyskland, det store Tyskland som har fostret Luther, Leibnitz og Kant, Bach, Beethoven og Mozart og mange andre, i hvem Tyskland har virket som en byne for mennesker i andre land og med andre tradisjoner, fordi teneste av kilder som ligger over raser og ikke kjemper fysiske grenser - til dette Tyskland er denne bok viet."

Årsaken til konflikten behandles inngående. Fra offisielt hold blev det jo sagt at man nu skulle innføre en ny religion hvor det centrale var "ære, verdighet, selvheldelse og stolthet." - i stedet for "kristenismens" kjærlighet, ydmykhet, forsakelse og underkastelse." Hitler skulle være miller mellom Gud og menneskene. Nye lenkapet skulle avløse kristendommen. Men det som villet mange, var at man beholdt navnet kristendommen. "Positiv kristendom" var det slagord som blev lansert av den nye religions profet, Alfred Rosenberg.

Så fulgte de tunge kamper. Først blev det opp fra tusener av prekestoler på en gang. Hvert overgrep fra statens side ble møtt med en storm av protester fra prestene. De organiserte sig i det såkalte "Pfarrer-Notbund". Dette hadde til å begynne med 2000 medlemmer. Det blev snart 3-doblet.

I juli 1934 forlangte den nazistiske "riksbiskopp" Müller at alle prester skulle avlegge ed en troskap mot øvrigheten. Dette blev selvfølgelig ikke gjort. Myndighetens grep til straffeforanstaltninger av mildere eller strengere art mot ca. 1000 prester.

Prestene hadde sterke og levende menigheter bak sig. Det viser bl.a. flere episoder i oktober 1934 dengang biskop Wurm hadde husarrest i Stuttgart. Da steningen var spent var kirken i byen stengt. Den 4. oktober om aftenen samlet en stor mengde mennesker sig foran en av de stengte kirker og sang: "Vår Gud han er så fast en berg," og så "Fadervår". Søndag den 14. og 21. oktober samledes store menneskemengder foran den fangne biskops bolig og holdt gulestjeneste på åpen gate. Flere tusen drog også til politbyningen og ropte: "Gi våre prester fri!"

Lignende eksempler kan nevnes fra alle kanter av Tyskland. Men øvrigheten forstod at hververt at man ikke kunne vinne ved å bruke våld. Den taktikk som brukes nå er å holde lederne fengslet, men derovrig prøve å overse de andre prester. En mener det hele vil de av sig selv fordi ungdommen nazifiseres systematisk. Men også denne taktikk er forgyves. Nazistene vet best selv at passer av unge tyskere ikke er troende nazister.

Men kampen er hard og de bekjennelsestro folte sig ofte ensomme. Således lyder slutten på en skrivelse fra prestenes nødsforbund: "Vi står nå alene i kampen, men vi vil forlate oss på ham som vel lot sine disipler gå tilbake, og nu er de ikke alene. Norges kirker har kjempet og kjemper. I disse dager trekker det opp til kirkekamp i Frankrike som følge av Laval's jødeforfølgelse. Og overalt er det levende menigheter som lider og ber med oss.

Det som har styrket Martin Niemöller i hans 5 års fangenskap, er det samme som styrker våre fedre, og som også er vår klippefaste tro: "Gud er attåt."

...- V V V ...-

DOCUMENT 1942

G.A. P.A. A 3687

Mappe 101
Skrift 313
Avt 1942
2. arrang.
Jfr. 1942

Nr. 313. Den 19. september 1942.

ET BESØK PÅ ISLAND.

av professor Worm-Müller. (forkortet)

Jeg har ikveld den glede å bringe dere en hilsen fra Island. Islandingene er det folk som står nordmenn nærmest. Sjønnen har knyttet oss sammen i gode og onde dager. Vi har på samme tid vært bundet sammen og frastøtt fra hverandre. Det islandske sanfundet blev til som en protest mot de som styrte i Norge.

Som Norge har Island hatt smertelige erfaringer fra unioner. Derfor har quislingens puerile snakk om et norsk imperium med Island og oyene bare fremkalt islandingenens raseri og ferrakt.

Det er en av de store ting i denne tiden at Norge og Island har funnet hverandre igjen. Under hele denne min til i utlendighet har jeg ikke noe sted funnet meg så hjemme som på Island.

Med sine vulkaner og forevne lavafjell, med sandslottene og de varme kildene som kunne gjøre Island til en tropisk hage, har landet et annet preg. Men det minner likevel om Norge. Det er landet der høysåte stolpene drev iland, der Reykholt og Borg og Bergtorskval og Gunnars Lidarende. Det er Norge.

Mange ganger har jeg stått på Tingvalla mellom forevne klipper og sett utover det svære Tingvallavatnet. Her er sløtten som var sæt for domstolen med de ekte germanske rettsreglene, de som Tyskland forlenget har oppgitt og forrådt. Jeg har hatt den lykke fra Tingvalla å få fortelle det islandske folket hvad vi skylder Snorre.

Det er som å være hjemme når en går ned til havna i Reykjavik og ser norske skipene ligge og laste og losse og marineskipene som går inn og ut.

Island er nå inne i en glansperiode. Som det iriske folk da var, vakte okkupasjonen til å begynne med deres raseri. Men de har etterhvert forstått at ingen vil blande sig inn i deres indre styre. De ser nå at dette er en kamp også for Islands frihet. Nå er de stolte over å stamme fra Norge.

De er stolte av dere. Det er dere der hjemme som ved deres innsats har skapt en goodwill for Norge i utlandet, som vil være en veldig støtte i fremtiden. Dere har reist Norge så det nå står som et veldig snøfjell i verdens bevissthet. Og selv på Island har dere bragt isjokulen til å smelte.

Jeg vet hvad dere er for våre sjofolk. Jeg har fått se hvilket totalt bonaskudd nazisenningene til sjofolkene har vart. Sjofolkene ser at deres innsats ikke lenge står alene. Hjemmefrontens lidelser og ofre viser at også den er en kampagne.

Jeg har hatt den lykke å høre hvad de amerikanske soldatene mener om dere. Den norske sjomannstand og hjemmefronten har gjort at Norge nå står i en særstilling. Dere må tro meg når jeg sier at dette besøket på Island har gjort meg enu mer trygg for vår sak. Jeg har sett de veldig forberedelsene som blir gjort. Jeg har sett de amerikanske troppenes anstændige organisasjon og kampånd. Jeg har sett så meget at jeg er overbevist om at dere der hjemme en gang vil forstå sannheten i Sjomsens ord: "Vår lykke gikk engang ned i havet, men den vil igjen stige opp fra havet."

FRONTTILFÆLLENE DEN 17.9.42.

Ostfronten.
Det er øket fignatlig press fra nordvest mot Stalingrad. Nærkamper raser i utkanten av byen. Vest og sørvest for byen er russene gått til motangrep, og kjemper glimrende.
Overalt ellers på den lange ostfronten, også i Kaukasus og ved Svartehavet, har russene initiativet, og går til motangrep.

[Faded and mostly illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.]

Arne Garbor G.

179-41
GA PA
179-42

I Leningrad-området har russerne opprettholdt stillingerne tyskerne. Slaget om Stalingrad har nå vart i 49 dager, og fofallidagen ifølge Hitlers program er forlengstm overskredet.

Luftkrigen.

En meget stor styrke britiske bombefly angrep inatt mål i Ruhr-området. Det oppstod mange branner, 39 britiske fly savnes.

Bare 2 tyske fly var over England inatt, 1 ble skutt ned.

Middelhavet.

Dagens kommuniké fra Kairo melder om fortsatt patruljevirksonhet. Benghazi er bombet av britiske fly. Tobruk og Herakleon på Kreta er kraftig angrepet. 2 fiendtlige fly er skutt ned mot tapet av ett eget fly.

2 franske generaler er gått over til De Gaulle.

Stillehavet.

Amerikanske fly har foretatt et vellykket tokt mot japanske mål i det Nordlige Stillehav. Det er gjort skade på fiendens skipsfart. De allierte holder sine stillinger på Ny Guinea. Japanerne står nå 130 km. fra Port Moresby på ett ste. Japanerne har store tap. Det er intet nytt fra kampene på Salomonøyene. Det ser ut til at kampene igjen har sluppet av en del.

FRONTMELDINGENE DEN 18. 9. 42.

Østfronten.

Kampene om Stalingrad fortsetter med uforminsket heftighet. Der blir meldt om gatekamper i byens nordvestlige forsteder. Byen holder imidlertid stand mot kraftige stormangrep og det blir meldt om russiske motangrep. Russerne har rensket opp nollen tyske tommygun og M.G.-skyttene som i nattens løp har satt sig fast i noen hus. En tysk avdeling som foretok et innfall i byen, blev utslettet. Det var 900 falne. Den Røde Stjerne: "Selv husruinene kan bli uovervinnelige festninger. Det er foretatt virkningsfulle russiske motangrep i begge kamposonene på Kaukasusfronten. Ved Novorossjisk blir tyskerne holdt. Russerne har gjenvunnet initiativet ved Terek, der fienden er stoppet foran Grysnyoljefeltet. 30 tyske tanks gikk tapt i siste angrepet.

Stillehavet.

Japanerne blir holdt både på New Guinea og på Guadalcanar. En amerikansk ubåt har senket 4 japanske skip, og skadet flere andre. Amerikanske flyvende festninger har angrepet japanske fly på bakken ved Rabaul. Allierte fly angrepet mål i nærheten av Mandalay og amerikanske fly oppnådde fulltreffer på en jernbanestasjon.

Madagaskar.

Kampene fortsetter etterat fredsforslaget er avslått. Dette var rent militær og nevnte ikke noe om avståelse av fransk territorium fra fransk overhøyhet. Tanatava, den viktigste kysten på østkysten, er okkupert av Britene.

Middelhavet.

Det er intet å melde fra frontene i Egypt. Den italienske hindrer luftvirksonheten.

Luftkrigen.

Britiske fly angrep inatt dokkene i Bordeaux. Nærere enkeltheter savnes. 4 tyske fly blev skutt ned av Beaujagere idag.

Jødeforfølgelsen.

Laval har bundet sig til Hitler ved en ny forbrytelse. Tusenvis av joder er nu gjort statsløse ved en forordning om annullering av statsborgerskap for dem som er blitt naturalisert etter 1920.

"Rikstinget".

Som protest mot quislings forsøk på å opprette arbeidssambandet, er det i løpet av de siste 6 dagene kommet inn over 200 000 brev med utmeldelser av fagorganisasjonen. Postkontoret har vart nødt til å ansette flere folk.

Japans nye utenriksminister, uttaler at det ikke vil bli noen forandring i Japans politikk overfor Sovjetsamveldet. En japansk oberst uttaler: "Salongen russerne overholder neutraliteten, vil intet ubehagelig skje i nord."

...-/...

101
314
2. AFDELING
22/9
1942

FRONTMELDINGENE FOR 19.9.42.

Østfronten.

Forsvarerne av Stalingrad opprettholder forbitret motstand i krigen villet gatekamper. Tyskerne ønsker presset og har vunnet endel terreng, men russerne vil motangrep ikke har trodd å ta igjen. Men tyskerne har ikke nådd sine mål, erobringen av visse strategiske høyder ved byen. Disse blev gjenerobret av russerne som holder dem ennå. Det tyske hovedframstøtet mot Grozny blir fremdeles holdt ved Mosdok. Russerne vinner terreng nord og sør for Voronezj.

Luftkrigen.

Store avdelinger britiske fly har lagt ut miner i fiendtlige farvann. Dette er første gang det blir annonsert at store flystyrker har utført slike operasjoner. Minene blev lagt i farvann der tyske ubåtmannskap blir trenet. Fra disse og andre operasjoner savnes ialt 5 fly.

Middelhavet.

Våre fly hamrer løs på fienden overalt i Middelhavet. Foruten de vanlige angrepene mot Tobruk, er fiendtlig skipsfart angrepet i havet utenfor. Kampene tillands på fronten i Egypt innakrener sig til artillerivirksonhet.

Madagaskar.

Britiske styrker slutter sig tettere om Tananarivo som nå er truet fra øst. Vichy melder at britiske styrker har nådd fram 80 km. fra østkysten. Andre styrker trenger ned langs vestkysten fra baser langt i nord. Laval truer nå det franske folk med armen: "Den franske armee vil redde nasjonen, og beskytte den mot alle farer, selv de i vår midte

FRONTMELDINGENE FOR 20.9.42.

Luftkrigen.

Store britiske flystyrker angrep sør- og vest-Tyskland inatt. En avdeling svære bombefly angrep München. Svære brander oppstod. En annen avdeling angrep industrielle mål i Saaralene. Samtidig blev det av andre fly foretatt angrep mot fiendens transport, lokomotiver og skipsfart utenfor den hollandske kyst. Fra alle disse operasjonene savnes 10 fly. Angrepet mot München viser at nettene nå er lange nok til at de britiske flyene kan nå hele Sør-Tyskland. Dette er første gang britiske fly er over München siden angrepet på den 8. nov. 1941. De innbyggerne i byen har nå full anledning til å trekke sammenligninger mellom virkningen av angrepet dengang og nå.

Østfronten.

I de sørvestlige deler av Stalingrad kjemper det nå hardest. I nordvest hadde tyskerne erobret noen gater, men de blev drevet vekk av russerne som fullstendig ryddet gatene. Kampene ved Mosdok fortsetter. Ved Voronezj foretar tyskerne motangrep for å lette sin flanke. De siste 4 dagene er 4 tyske bataljoner nedlagt i dette område. Russerne har erobret en landsby ved Brjansk. Det er nå livlige kamper i Siniavinområdet ved Leningrad.

Finnland ønsker fred.

Den finske minister i Washington har opplyst at Finland ønsker å slutte krigen så snart Finnlands sikkerhet er garantert. Finland har alt for lenge siden nådd de grensene det ønsker. Men noe fredsforslag er ikke sendt Finland. En vil huske at det for en tid siden kom et amerikansk memorandum der Cordell Hull fremstilles som mellommann for en finsk - russisk overenskomst. Forutsetningen var territoriale innrømmelser til Finland. Men denne russiske henvelelsen gjennom Cordell Hull blev avvist av finnene under sterkt tysk press.

Flåten er ikke svekket.

Marinominister Alexander opplyser: I løpet av de siste 2 1/4 år er det britiske tapene av slagskip, hangarskip og kryssere blitt erstattet. Et betydelig antall destroyere er tapt, men de er blitt me

enn erstattet. De britiske flåten har fått en stor styrke amerikanske krevett-fartoyer til hjelp. Flåten er nå i besittelse av en stor styrke 2 invasjonfartoyer.

Britisk kommentar til ubåtkrigen: Kampen blir lang og hard, men det punkt vil bli nådd da aksens ubåter ikke mer er noen trussel mot våre forbindelseslinjer.

Produksjon. De britiske tanks er nå de beste i verden. "Vi må gjøre enhver offerson kan tenkes for at landet kan overleve krigen. Armeen vil slå det siste slaget. Derfor må vi skaffe armen tanks så det ikke blir for lenge å vente på dette slaget."

Middelhavet. Det er intet særlig nytt fra fronten i Egypt.

Stillehavet. Japanerne har nå lidd sitt 5. store nederlag til sjøs. Nordøst for Salomonøyene er 2 slagskip sterkt skadet av amerikanske flyvendefestninger. Avdelingen flyktet nordover. Allierte fly har angrepet Ley.

Madagaskar. Fortsatt britiske framgang mot Tananarivo.

Flyndring. Oppland fylke skal levere 3.300 tonn kjøtt til tyskerne. En regner at tyskerne ialt vil rekvirere 200.000 storfe i landet. Kjøttrasjonen i Tyskland er øket i det siste.

FRONTELDINGENE FOR 21.9.42.

Østfronten.

Kampene om Stalingrad raser nå i en stor halvkrets om byen. 2 fiendtlige infanteriregimenter er utslettet etter heftige kamper. Tyske tanks og materiell er ødelagt og russerne har ved motangrep gjenerobret flere av byens gater. Russerne har fått forsterkninger, men de er noe små. Tyskerne har tildels hatt framgang, men det er ikke lykkes dem å trenge gjennom til Volge eller å gjøre noen framgang i nordøst. Kampene ved Voronesj er stadig like harde. På vestsiden av Don er 10 tyske armeer ødelagt på en dag. Terekdalen er nå en eneste kirkegård. Faren er der ennu, men forste slaget om Kaukasus har endt med tysk nederlag. Av v. Kleist armee er 3. divisjon, 13 divisjon og 23. divisjon gått tapt. Russerne har fortsatt framgang i Siniavinoområdet ved Leningrad. Tross tapet av de største havnane, er den russiske Svartehavsflåten fremdeles herre i Svartehavet. Fiendtlige konvoier er angrepet.

Middelhavet. Stillstanden fortsetter på fronten i Egypt. Det er nå bragt på det rene at de nye 6 punds kanonene har en stor del av aren for at Rommels storstilte angrep på El Alameinfronten forleden blev mislykket. Disse 6 punds kanonene var forsterket med de berømte 25 punderne.

Madagaskar. Våre tropper er i ferd med å omringe Tananarivo.

Stillehavet. Luftangrepene mot japanske mål fortsetter, og japanerne gjør ikke noe forsøk på å slå igjen. Ley er igjen angrepet. I Owen Stanleyfjellene på New Guinea holder de allierte stillingene stand.

Luftkrigen. Det siste angrepet mot München voldte stor skade. Det blev foretatt utelukkende av Storbritannias største bombefly, og angrepet blev trent sammen til 1 time.

For hver dag som går blir Hitlers transportproblemer stadig vanskeligere. Han blir mer og mer avhengig av kanal- og kysttrafikk. Men også her blir han angrepet. R.A.F. konsentrerer sig for tiden særlig om å volde forstyrrelser på den tyske jernbanetrafikken, og har i så måte oppnådd enestående resultater. Den nye Spitfiren er kommet. Den har 4 tyvemillimeters kanoner som kan skyte sammen i et punkt på 640 meters hold.

Ekilstunakirieren forteller om resultatene av de russiske bombeangrepene i Nord-Norge. I Kirkenes er det rent bemerkelsesverdige å se hvor liten skade det er gjort på privat eiendom tross de stadige vakkete angrepene.

Bede i tysk konsentrasjonsleir. En ung nordmann, den 25 år gamle stud. med Solhjell fra Tromsø, er død i tysk konsentrasjonsleir. Likeledes blir det meldt at den kjente forretningsmann, Rabinowitsch fra Bergen, som var 55 år gammel, har lidd samme skjebne etter et lengere fangenskap i Tyskland.

21 OKT. 1942
2577 A
Mappe 101
Forsl. 322
Arbeid 1942
Jfr.

Økonomien - verdenskampeens kjerne:

"NORDRAUM" - GERMANIAS HJØRNESTEIN.

Da Tyskland overfalt Norge, var det et feilgrep som offensivt trekk mot England, men som defensivt trekk en verdifull flankesikring. De økonomiske fordelene spilte neppe noen rolle. Norge var et magert land, mer for øyet og fantasien enn nettopp for magen. Matproduksjonen var knapp nok for egne forsyninger, malmforekomstene var skrinne og det var ingen rikdom på råstoffer, bortsett fra fisken. Selv om britene vilde kunne sperre trafikken langs kysten av et nøytralt eller fiendtlig Norge, vilde svenskalmnen likevel nå fram til Tyskland i tilstrækkelige mengder over Østersjøen. Riktig strategi eller ikke - iallfall var det strategi som inspirerte overfallet på Norge.

Men når proysseren forst var her, vilde det være nye mot hans natur å vri kraften ut av byttet til siste dråpe. Etter år på vitenskapelig utredning og nedre minimumsrasjoner kom de tyske soldatene til vårt rummelige borgersamfund med den utrolig jevne levestandarden. Det var som en flokk sultne ulve i Slaraffenland. Vi husker dem i den forste tida kaste seg over spekepølser i butikkvindusene. Norsk sjokolade med melerisner på var som et eventyr mot den tørre tyske stompen. Men et lite importland som får alle tilførselene avskåret, kan ikke med ett slag begynne å fø på en kvart million sultne karer uten at det får de alvorligste følger for folket selv.

Da vi kom med i krigen var bare få varer rasjonert. Det varte ikke lenge før rasjoneringsheftet ble tykkere. Men vi hadde resurser å ta av fra fete år i fred. Nedgangen i levestandarden kom ikke brått. Etersom de private resursene svant, nye varer blev satt på streng rasjon og de gamle rasjonene blev kortet av, måtte vi gradvis venne oss til verdenskrisens vanskeligheter. Forst våren 1942 ble matsituasjonen virkelig alvorlig. Et nytt fenomen begynte, de lange køene om de rasjonerte daglige matvarene. Hittil hadde vi kunnet regne med at iallfall det kvantum varer som våre rasjoneringskort lod på, var sikret oss. Nå hendte det at smørmerkene blev verdiløse.

For hadde vi hele tida hatt noe å skjøte på brød- og smør-rasjonene med. Vi hadde potetene og vi hadde fisken, ja vi hadde melk en tid. Nå blev plutselig potetene vekk. Tyskerne hadde rekvirert voldige kvanta som ikke kom noen til nytte da de fros under planløs lagring på vanlige jernbanevogner. Da også ferskfisken blev sjelden, så fulgte det helt av seg selv at en ikke ble sett på som noen raring lenger om en lotte etter maten langs landeveiene.

Det danske tidsskriftet "Økonomi og Politik" regner med at våre faste rasjoner av matvarer dekker 1770 kalorier av det behovet på lavt regnet 2900 kalorier som et menneske med moderat muskelarbeid trenger om dagen. Så blir det å prøve å fylle ut forskjellen mellom det en får og det en trenger med trent kålrot og grålodden saltfisk. Nazipressen skryter av at tyskerne har levert til Norge 150 000 tonn matvarer om året under okkupasjonen. Vel, la oss akseptere det som diskusjonsgrunnlag. Importen har for ligget på et nivå som er om lag tre ganger så høyt. Selv dette forholdet gir et svært ugunstig bilde, men likevel ikke så magert som virkeligheten når en holder fast ved at den tilforlætelige fortellingen om de 150 000 tonn varer fra Tyskland er vanlig propaganda-agn. Stort annet enn tropper og ammunisjon kommer det ikke med båtene til Oslo. Vi hadde en import på 100 000 tonn sukker og 300-370 000 tonn brodkorn for om årene. Derved blev vår egen fornavn på en 350 000 tonn årlig for det meste frigjort til foring av husdyr. Med de rasjonene vi har nå, og medregnet gryn, erter og bønner, bruker vi om lag 270 000 tonn om året. Derfor i vanlig forstand fins ikke lenge selv vår egen knappe produksjon får vi ikke beholde. spørsmålet om hva det blir av fisken er greit nok belyst ved noen tall. I årene 1940 og 41 førte vi ut over 1 mill. tonn fisk. 80 % av fetsildfangsten og 60 % av all annen fiskefangst blir utført.